

Selskapets virksomhet

Orientering på representantskapsmøtet 7. august 1981.

Av Ole Lie.

Innledning

Vi skal her ta for oss de aktivitetene som synes å bli mest aktuelle de nærmeste årene fremover. Virksomheten vil selvsagt i nokså sterk grad bli et speilbilde av siste års arbeid for selskapet. Flere nye oppgaver synes likevel å melde seg på selskapets arbeidsprogram i tiden som kommer.

Undersøkelse og planlegging

Det meldes stadig inn nye oppdrag i forbindelse med store og små nydyrkingsprosjekter. Både offentlige fagorganer innen landbruket og andre ønsker selskapets bistand. Det synes å være nødvendig at selskapet, som har spesialkunnskaper og utstyr for jordundersøkelser, supplerer den offentlige fag-tjeneste i slike oppdrag. Vi har også en sterk følelse av at behovet for denne virksomheten vil øke i tiden som kommer.

Selskapet mottar dessuten mange henvendelser om å medvirke med undersøkelser ved vannreguleringsprosjekter, veibygging og annen anleggsvirksomhet og saker ellers der disponering av arealene kommer inn i bildet.

For større dyrkingsfelter (over 500 dekar) registreres visse data som vil være av betydning i forbindelse med konsekvensutredninger.

Undersøkelse av dyrkingsarealer, planlegging av grøfting og dyrking og uttalelse om dyrkingsmulighetene vil fortsatt være en av de fremste oppgaver for selskapet. Denne virksomhet har de siste årene omfattet årlig ca. 100 000 dekar fordelt på 90—100 saker.

Veiledningsvirksomheten

Selskapet bør fortsette veiledningsvirksomheten vedr. jordvern, dyrking og planteproduksjon m.v. Selskapets tidsskrift *Jord og Myr* utgjør en viktig del av denne virksomheten. Utgivelse av særtrykk med fagstoff som derved kan spres i større antall til bruk ved kurser og undervisning, samt ved besvarer av henvendelser, er en viktig del av dette arbeidet. Selskapets fagfolk bør fortsatt delta med foredrag og orienteringer på møter og konferanser.

Bureisingsvirksomheten

Selskapet eier en del arealer som er egnet til bureising. I den utstrekning det melder seg aktuelle behov og finansieringen kan ordnes på en forsvarlig måte gjennom bl.a. Statens Landbruksbank, bør selskapet medvirke til etablering av nye bruk. De arealer selskapet eier, er på steder hvor det er sterkt behov for styrking av bosettingen og landbruksmiljøet. Der styrking av bosettingen er en aktuell målsetting, bør selskapet medvirke til bureising også på andre arealer enn de selskapet nå eier. Det arbeides p.t. med kjøp av tre mindre arealer som tilsammen gir plass til 10—12 nye bruk.

Selskapet vil dessuten kunne medvirke til bureising på arealer som overdras direkte fra eieren til bureiserne. Det er her en rekke administrative oppgaver, undersøkelser og planlegging som selskapet kan ta på seg.

Gjenreising av nedlagte bruk

Interessen for jordbruksdrift har gjennom tidene vært noe varierende her

i landet. Kravet til høyere mekanisering har dessuten medført at et betydelig antall mindre bruk er nedlagt eller at de blir ekstensivt utnyttet. Slike bruk representerer ofte en potensiell ressurs.

Selskapet vil søke å få igang utredningsarbeid og opplysningsvirksomhet for å få bruk i produksjon på nytt. Hvis dette viser positive resultater, vil selskapet i samarbeid med den offentlige fagtjenesten i landbruket ta arbeidet opp i mer omfattende grad. Saken må også vurderes i relasjon til målet for jordbrukspolitikken i vårt land og tilgangen på kapital til utbygging. Undersøkelse av jordressursene og planlegging av dyrking vil komme inn som en viktig faktor i dette arbeidet.

Torvdriften

Dyrkingstorv

Et betydelig kvantum torv av typen dyrkingstorv må fremdeles importeres til dekning av det norske marked. For tiden er forbruket omlag 400 000 m³ pr. år. Herav importeres omlag $\frac{1}{4}$ eller vel 100 000 m³.

Selskapet vil fortsatt arbeide for øket produksjon av dyrkingstorv i vårt land. Det er nå satt i gang et arbeid for å registrere egnede torvressurser. Dette bør følges opp med forsøk på å sikre ressursene av de gode torvkvantiteter til produksjon av dyrkingstorv. Selskapet vil dessuten søke å holde seg orientert om den tekniske utvikling på området.

Brenntorv

Det pågår betydelig forskning når det gjelder torvbrensel og fremstilling av andre energibærere av torv. Registrering av ressursene er også aktuelt for brenntorv. Et arbeid med sikte på å skaffe oversikt over brenntorvressursene er i gang for Nord-Trøndelag. Dette bør videreføres i andre distrikter.

Selskapet er med i et forskingsprosjekt med sikte på å klargjøre aktuelle

metoder for fremstilling av energi fra torv.

På myrer med dyrkbar mineralgrunn vil avtorvning bedre mulighetene for dyrking eller skogreising på arealene. Det forutsettes at avtorvningen i tilfelle skjer i samsvar med «lov om vern mot jordødeleggelse» (av 18. mars 1949).

Maskinvirksomheten

Selskapet eier fortsatt en del maskiner for dyrkingsarbeider. Driften er imidlertid svært vanskelig. Selskapet tar derfor sikte på å overføre maskinene til private maskinholdere, som forplikter seg til å utføre arbeid på selskapets felter etter akkord eller timebasis. Selskapet bør arbeide videre for å få til denne ordningen for alle felt. Forutsetningen må imidlertid være at maskinholderne forplikter seg til å utføre arbeid på dyrkingsfeltene og at selskapet har styring på dette.

Selskapet har kunnet yte bistand ved organisering og administrasjon av maskindyrking. Dette vil være aktuelt også i årene fremover. Det er ofte maskiner nok, men mangelfull organisering gjør at utnyttelsen kan være dårlig og at jordbruket ikke får sitt behov for maskiner tilfredsstillet.

Vannressursforvaltning

Selskapet har mottatt signaler fra Landbruksdepartementet om å medvirke med forskjellige undersøkelser når det gjelder forvaltningen av vannressursene. Selskapets styre har behandlet saken og vedtatt at selskapet skal imøtekomme departementets ønske om slike undersøkelser. Forutsetningen er at selskapet skal stå for visse registreringer og undersøkelser for å klargjøre og sikre jordbrukets behov for husholdningsvann, vann til husdyrhold og til nødvendig jordvatning.

Dette synes å kunne bli en interessant oppgave for selskapet. Det må tas sikte

på et nødvendig faglig samarbeid med andre institusjoner.

Medvirkning til forskningsprosjekter

Det norske jord- og myrselskap kommer i nær kontakt med de faglige problemene innen jorddyrking og planteproduksjon. Det er derfor naturlig at selskapet i samarbeid med forskningsinstitutter ved NLH og den lokale forsøksvirksomhet, tar opp aktuelle forskningsoppgaver til utredning. Selskapet bør også medvirke til å fremme pro-

sjektene. Det kan være visse administrative oppgaver som selskapet naturlig kan ta seg av. Dette gjelder også eventuell oppfølging av prosjektene etter at den fastsatte forsøks- og forskningsperiode er slutt. Det kan være nødvendig at en institusjon tar vare på feltene for eventuelle nye prosjekter.

En må kunne trekke den konklusjon at det er mange aktuelle arbeidsoppgaver som selskapet naturlig bør kunne ta seg av. Selskapet må vise fleksibilitet til å ta opp nye oppgaver.

GODT NYTT ÅR

Vi ønsker selskapets medlemmer og andre forbindelser et riktig godt nytt år.

Samtidig takker vi for godt samarbeid i året som gikk.

Det norske jord- og myrselskap
Ole Lie